

Aan de leden van de raad

Datum : 19 maart 2024
Zaaknummer : 4128501
Contactpersoon : Diede Beumer
Telefoonnummer : 0631102155

Onderwerp : Stand van zaken Herdenkingsmonument Slavernijverleden Arnhem

Geachte voorzitter en leden,

Hierbij informeren wij u over ons besluit over de beoogde locatie voor het te realiseren herdenkingsmonument slavernijverleden in Arnhem. Ook geven we u een update over het proces voor de totstandkoming van het herdenkingsmonument slavernijverleden en de activiteiten die gaan plaatsvinden.

Aanleiding

Het slavernijverleden is voor een lange tijd een onbesproken deel van de Nederlandse geschiedenis geweest. In de afgelopen jaren is er steeds meer aandacht gekomen voor deze geschiedenis. Meer en meer Nederlanders worden zich dan ook bewust van dit verleden en de doorwerking die het heeft in het heden. Daarbij is een plek om stil te staan en te herdenken bij een herdenkingsmonument essentieel. In navolging van andere steden vindt er sinds 2021 een officiële herdenking van de slavernij plaats in Arnhem. Bij een herdenking hoort een vaste plek om te herdenken en een monument. In 2022 heeft ook uw raad de motie M21M293 Ketikoti monument aangenomen. De Gelderse Staten verzochten met motie 'Change is gonna come' om Ketikoti te verankeren in het provinciaal beleid. De provincie heeft aangegeven daarom onder andere financieel bij te dragen aan een herdenkingsmonument in Arnhem.

Samen met initiatiefnemers van Stichting Comité 30 juni – 1 juli zet de gemeente Arnhem zich in om een herdenkingsmonument voor het slavernijverleden in Arnhem te realiseren voor Gelderland. Het monument sluit aan bij de herdenking van de afschaffing van de slavernij door Nederland (30 juni) en viering van Ketikoti (1 juli), waarin het Trans-Atlantisch slavernijverleden wordt herdacht. Het streven is een monument te realiseren dat een representatief en breed gedragen symbool is.

Locatie voor het monument in Park Zypendaal

Een belangrijke voorwaarde voor een herdenkingsmonument is een passende locatie. In 2023 is de werkgroep hier dan ook naar op zoek gegaan en heeft verschillende plekken in overweging genomen. Hierbij is rekening gehouden met drie criteria: een connectie met de sporen van het slavernijverleden, praktische randvoorwaarden (bijv. bereikbaarheid) en de kwaliteit van de ruimte. In de bijlage is het advies voor de gekozen locatie van de werkgroep te lezen. In het traject is zorgvuldige afstemming geweest en heeft de werkgroep gesprekken gevoerd met belangenorganisaties van het park (Schouwgroep Sonsbeek) en met stichting Geldersch Landschap en Kasteelen (de beheerder van huis Zypendaal).

Datum : 19 maart 2024
Zaaknummer : 4128501
Pagina : 2

Het plaatsen van het herdenkingsmonument in park Zypendaal past in het beleid van de recentelijk vastgestelde Parkenvisie Sonsbeek, Zypendaal en Gulden Bodem. Er is namelijk een directe relatie met de cultuurhistorie van het park en een herdenkingsmonument is hier dan ook passend.

Wij nemen het advies voor de locatie over en zetten ons in om het herdenkingsmonument op de voorgestelde locatie te realiseren.

De Werkgroep Herdenkingsmonument Slavernijverleden

De realisatie van een kunstopdracht is een gezamenlijke inspanning van initiatiefnemers, betrokkenen en belanghebbenden en de gemeente. Er wordt gewerkt met een werkgroep die gezamenlijk een kunstopdracht formuleert, de kunstenaars selecteert en het proces bewaakt.

De werkgroep is samengesteld uit vertegenwoordigers van verschillende betrokken groeperingen, belanghebbenden, een beeldende-kunstadviseur en de gemeente. De werkgroep heeft een diverse samenstelling van negen inwoners en heeft leden met verschillende achtergronden. Wat hen bindt is de betrokkenheid bij het onderwerp en de inzet om via een intensief traject met elkaar te komen tot een tastbaar resultaat.

Participatiebijeenkomsten in de provincie

In de komende maanden gaat de werkgroep een aantal participatiebijeenkomsten organiseren in Gelderland om geïnteresseerden en belanghebbenden de gelegenheid te geven om mee te praten over een herdenkingsmonument voor het slavernijverleden. Het is de wens om de stem van de inwoners van Gelderland mee te laten klinken in de uiteindelijke opdracht aan de kunstenaar.

Tijdens deze participatieavonden zullen we in gesprek gaan met geïnteresseerden en belanghebbenden die aanwezig zijn.

Selectie van de kunstenaar

Tot 5 april staat een 'open call' open zodat kunstenaars zich kunnen aanmelden om in aanmerking te komen. Uit de aanmeldingen wordt een groslijst geselecteerd. De oproep is te zien op <https://www.buitenkunstarnhem.nl/nieuws/6/kunstopdracht-voor-een-herdenkingsmonument> en komt te staan in BK info; het tijdschrift voor beeldend kunstenaars en personen werkzaam in de beeldende kunst.

De werkgroep selecteert uit de groslijst drie kunstenaars die worden uitgenodigd een schetsontwerp te presenteren. Dit doen zij onder begeleiding van een artistiek adviseur met kennis van beeldende kunst (in de openbare ruimte).

Bij de selectie van de kunstenaar zal actief gezocht worden naar regionale kunstenaars en/of kunstenaars die nakomelingen zijn van tot slaaf gemaakte mensen, waar ook toe is opgeroepen in uw motie.

Vervolgproces

Datum : 19 maart 2024
Zaaknummer : 4128501
Pagina : 3

In het verleden hebben we naar de raad een streefdatum gecommuniceerd. De realisatie van het herdenkingsmonument zal langere tijd in beslag nemen. We zijn een intensieve samenwerking aangegaan met een werkgroep waar ook de beslissingsbevoegdheid zoveel mogelijk bij de initiatiefnemers ligt onder begeleiding van de gemeente. Samen met de werkgroep is een zorgvuldig proces aangegaan waarbij draagvlak voor het monument straks van groot belang is. De werkgroep wil dan ook de tijd nemen om participatie te organiseren en te waarborgen dat het een monument voor het verleden, heden én de toekomst is.

Hiernaast zijn we ook afhankelijk van processen rond het verkrijgen van een omgevingsvergunning. We verwachten dat dit op de gekozen locatie tijd in beslag kan nemen. Daarom kunnen we geen tijdsplaatje voorspellen wanneer het monument op haar plek zal staan.

Financiën

Aan uw raad is toegezegd u te informeren over het kostenplaatje van het herdenkingsmonument. Vanuit de gemeente Arnhem is uit het budget Cultuur beeldende en monumentale kunst een financiële bijdrage gereserveerd van € 50.000,-. Naast een financiële gemeentelijke bijdrage hebben we van de provincie Gelderland een subsidie ontvangen ter hoogte van € 80.000,- voor het realiseren van het monument. Voor de raming van de kosten gaan we voorlopig uit van een bedrag van € 162.500,-. Het budget bevat het honorarium voor de kunstenaar en alle kosten die met de uitvoering en plaatsing van het kunstwerk zijn gemoeid. Hier is meer zekerheid over wanneer de kunstopdracht definitief is geformuleerd. We zetten ons met de werkgroep in om waar nodig hiernaast nog externe fondsen en/of een 'crowdfunding' te organiseren om de begroting van het monument rond te krijgen.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,
de secretaris, de burgemeester,

J.H. de Baas

A. Marcouch